

Hjälpmedelsverksamheten i Norrbotten

Bakgrund

Hjälpmedel för den dagliga livsföringen och för vård och behandling är prioriterade och ska tillhandahållas. Den enskilde ska själv eller med hjälp av någon annan kunna tillgodose grundläggande personliga behov (klä sig, äta, sköta sin hygien m m), förflytta sig och kommunicera med omvärlden, fungera i hemmet och närmiljön, orientera sig, sköta vardagslivets rutiner i hemmet samt gå i skolan.

Lagrum och styrande förutsättningar

Hälso- och sjukvårdslagen § 3b och § 18b

Patientlagen

Lagen om medicintekniska produkter

Patientsäkerhetslagen m.fl. lagar och föreskrifter

Hälso- och sjukvården ansvarar för att personer med funktionsnedsättning tillhandahålls hjälpmedel enligt gällande regelverk (Riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning).

För ledning och rutiner ansvarar respektive verksamhetschef (se Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården SOSFS 2008:1).

Omfattning

Samverkan Region Norrbotten och länets kommuner

Region Norrbotten och kommunerna har gemensam hjälpmedelspolicy, samverkan och gemensamma riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel. Hjälpmedelsförsörjningen är reglerad i ett samverkansavtal.

Förskrivning av hjälpmedel

Förskrivaren är anställd av Region Norrbotten eller länets kommuner, har vårdavtal med Region Norrbotten eller är leverantör inom vårdvalet i vilket förskrivning av hjälpmedel ingår.

Hjälpmedelsförskrivare finns inom hälso- och sjukvården. Förskrivaren har ansvar att följa Region Norrbottens och kommunernas gemensamma riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel. Kostnadsansvaret följer förskrivarens ansvar.

För att en person ska få tillgång till ett hjälpmedel krävs en förskrivning. Den som förskriver ska identifiera personens behov och ansvara för att produkten motsvarar behoven (se Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården SOSFS 2008:1).

Den administrativa delen av förskrivningen d.v.s. beställningen av hjälpmedlet görs via datasystemet webSesam. För enheter inom specialistsjukvården kan speciella beställningsrutiner förekomma.

Särskild förskrivning för dyrare och lågfrekventa hjälpmedel

För att säkerställa en vård på lika villkor och för att kunna ha en samlad kompetens av dyrare och lågfrekventa hjälpmedel förskrivs dessa hjälpmedel enligt särskild rutin s.k. särskild förskrivning. I riktlinjer för förskrivning finns det angivet för vilka produkter detta gäller. Särskild förskrivning behandlas i en Länshjälpmedelsgrupp.

Inom Syn- och hörselenheten tillämpas interna rutiner för att ta beslut om dyrare och lågfrekventa hjälpmedel kan förskrivas enligt gällande riktlinjer.

Specialistenheter inom landstinget

Syn- och hörselenheten

Syncentralen är en länsresurs som har samordningsansvar för synrehabilitering av personer i alla åldrar. Syncentralen ansvarar för utprovning och förskrivning av synhjälpmedel. För att komma till syncentralen krävs remiss av ögonläkare. Ytterligare information om synhjälpmedel finns under generella riktlinjer.

Hörcentralen ansvarar för utprovning och förskrivning av hörhjälpmedel och hörseltekniska hjälpmedel, hjälpmedelsanpassning samt rehabilitering för personer med hörselnedsättning. Personer som ska förskrivas hörhjälpmedel och hörseltekniska hjälpmedel kommer på remiss från läkare. Ytterligare information om hörhjälpmedel och hörseltekniska hjälpmedel finns under generella riktlinjer. Hörcentraler finns på Sunderby sjukhus, Gällivare sjukhus, Kalix sjukhus samt Piteå äldvåldals sjukhus.

Tekniska hörselvården är en länsresurs inom Sunderby sjukhus. De ansvarar för inköp av hörhjälpmedel och hörseltekniska hjälpmedel till länets hörselvård, teknisk support, hjälpmedelsanpassning och service.

Pedagogiska hörselvården är en länsresurs inom Sunderby sjukhus. De ansvarar för psykosociala och pedagogiska insatser för döva, dövblinda och hörselskadade barn, ungdomar och vuxna samt för personer med tinnitus (öronoljud).

Andningsenheten

Andningsenheten vid Lung- och Allergisektionen, Sunderby sjukhus är en länsresurs. De har ansvaret för hjälpmedelsutprovning och förskrivning till personer med kronisk andningssvikt, sömnapné syndrom och vuxna personer med cystisk fibros samt personer som är aktuella för eller som har transplanterat lungor eller hjärta-lungor. Enheten är

teknikorienterad och personerna som kommer till den är ofta svårt sjuka med ett mycket stort hjälpmedelsbehov.

Ortopedteknik

Ortopedteknik finns på Sunderby sjukhus och Gällivare sjukhus. Orto-ser och proteser kan förskrivas enligt gällande riktlinjer för förskrivning av hjälpmedel.

Hjälpmedelskonsulenter inom division Länssjukvård, Länsenheten särskilt stöd

Hjälpmedelskonsulterna är en specialiserad verksamhet som i huvudsak arbetar med individuell rådgivning i patientärenden till förskrivare inklusive expertstöd vid komplicerade förskrivningar. Rådgivningen riktar sig till förskrivare i Region Norrbotten och länets kommuner.

Hjälpmedelskonsulenterna arbetar också med information och utbildning till hjälpmedelsförskrivare, med riktlinjer för hjälpmedelsförskrivning och i Länshjälpmedelsgruppen samt som Region Norrbottens kontaktpersoner i hjälpmedelsfrågor. I verksamheten finns specialiserade team (sitteam, kommunikations- och kognitionsteam).

Förutom hjälpmedelskonsulenter ingår även tekniker i kommunikations- och kognitionsteamet. Ansvaret för Länservice lager av kommunikations- och kognitionshjälpmedel ingår i verksamheten.

Hjälpmedelsverksamhet inom division Service, Länservice

I Länservice hjälpmedelsverksamhet finns lager, inköp, kundtjänst, teknisk service och hjälpmedelskonsulenter.

Länservice tillhandahåller hjälpmedel åt Region Norrbotten och länets kommuner. Enligt samverkansavtalet tillhandahålls ett gemensamt fastställt länsortiment och lagerhållning av produkter som fastställts som lagervara.

Länservice kan vid behov ge råd och stöd i produkt- och servicefrågor, administrativa rutiner och IT-stöd för hjälpmedelshantering.

Hjälpmedelskonsulenterna arbetar i nära team med tekniker, upphandlare, inköpare och lager. Hjälpmedelskonsulenterna kan svara på frågor om sortiment, ansvarar för sortimentsutbildningar, webSesamutbildningar och mässor samt arbetar i upphandlingsarbetet av länsortiment, sortimentsöversikt, beställningsunderlag mm. Den generella rådgivningen riktar sig till Region Norrbotten och länets kommuner.

Hjälpmedelssortiment

Hjälpmedel upphandlas och sortimentet fastställs utifrån gällande avtal. När sortimentet är fastställt erbjuds förskrivarna utbildning på sortimentet och gällande riktlinjer.

Rapportering av olyckor och tillbud med hjälpmedel

För att kunna åtgärda eventuella brister i rutiner och för att kunna informera/påverka leverantörerna ska olyckor och tillbud med hjälpmedel rapporteras till Länservice.

Hjälpmiddelsmässor

Vart annat år anordnas en Hjälpmiddelsmässa i länet. På mässan visar leverantörer produkter inom funktionshinderområdet.